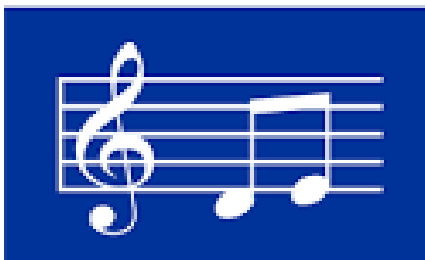

UNIA EUROPEJSKA

Geneza Unii Europejskiej

Przyczyny integracji europejskiej:

- Państwa europejskie wyszły z II wojny bardzo zniszczone. Zgodnie z planem Marshalla (1948) miały otrzymać 17 mld bezzwrotnej pomocy na odbudowę swojej gospodarki. W celu zarządzania pomocą utworzono OEEC – Europejską Organizację Współpracy Gospodarczej, która skupiła 16 państw. Miało to duży wpływ na proces integracji gdyż pomoc w ramach planu Marshalla uzyskały zarówno państwa zwycięskie jak i pokonane w wojnie.
- Po II wojnie światowej znaczenie państw europejskich znacznie się zmniejszyło. Świat stał się dwubiegunowy – miejsce dawnych imperiów kolonialnych zajęły dwa supermocarstwa – USA i ZSRR, wzajemnie się zwalczające. Integracja europejska była odpowiedzią państw Europy Zachodniej na tę sytuację – dążyły one do odzyskania dawnej pozycji międzynarodowej.
- Po doświadczeniu dwóch wojen światowych politycy europejscy zrozumieli, że dalszy konflikt między państwami nie ma sensu. Obawa przed możliwością wybuchu trzeciej wojny światowej i jej konsekwencjami, obawa przed komunizmem były przyczynami szukania innej drogi.
- Początkowo najważniejszym aspektem były zniszczenia i ruina gospodarek państw europejskich oraz walka z głodem. Integracja gospodarcza wydawała się jedynym rozsądnym rozwiązaniem.

Geneza Unii Europejskiej

Utworzenie pierwszej wspólnoty gospodarczej

Po wyzwoleniu **Jean Monnet** zaproponował rządowi francuskiemu globalny plan modernizacji i rozwoju ekonomicznego.

Zauważył, że tarcia między Francją i Niemcami w sprawie kontroli nad Zagłębiem Ruhry, (regionem produkcji węgla i stali) nasiliły się tak jak po I wojnie światowej.

Jean Monnet zaproponował ideę Wspólnoty Europejskiej, którą **9 maja 1950** przedstawił w imieniu francuskiego rządu minister spraw zagranicznych Robert Schuman (**deklaracja Schumana**)

Na podstawie planu Schumana miała powstać organizacja międzynarodowa, do której mogły wstąpić państwa Europy Zachodniej. Plan miał powiązać gospodarczo Francję i Niemcy. Dzięki temu miała zostać podwyższona stopa życiowa mieszkańców krajów, które weszłyby do tej wspólnoty, a wojna między nimi stałaby się nieopłacalna z ekonomicznego punktu widzenia.

Propozycję zaaprobowali: Republika Federalna Niemiec, Włochy, Belgia, Luksemburg i Holandia. Wielka Brytania nie wyraziła zgody. Skutkiem planu Monneta było powstanie Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali.

Historia integracji europejskiej

1951 traktat paryski	Powstanie EWWiS Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali	RFN, Francja, Włochy, Belgia, Holandia, Luksemburg
1957 traktaty rzymskie	Powstanie EWG i EURATOM EWG – Europejska Wspólnota Gospodarcza EURATOM - Europejska Wspólnota Energii Atomowej	RFN , Francja, Włochy Belgia, Holandia, Luksemburg
1967 traktat o fuzji	Powstanie WE – Wspólnot Europejskich Trzy wyżej wymienione wspólnoty, połączyły swoje organy władzy	RFN, Francja, Włochy Belgia, Holandia, Luksemburg
1968 unia celna	Państwa WE przyjęły wspólną taryfę celną wobec państw trzecich	RFN, Francja, Włochy Belgia, Holandia, Luksemburg
1979	Pierwsze bezpośrednie wybory do Parlamentu Europejskiego	RFN, Francja, Włochy, Belgia, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Wielka Brytania ,Dania,
1985 układ w Schengen	Stopniowe znoszenie kontroli granicznej w ruchu osobowym między krajami	RFN, Francja, Belgia, Holandia, Luksemburg

Historia integracji europejskiej

1986 Jednolity Akt Europejski JAE (Haga)

Decyzja o utworzeniu Rynku Wewnętrznego do końca 1992 r. Zmieniono procedurę podejmowania decyzji we WE

Niemcy, Francja, Włochy, Belgia, Holandia, Wielka Brytania, Luksemburg, Dania, Irlandia, Grecja, Hiszpania, Portugalia (12)

1992 układ w Maastricht (Belgia)

Powstaje Unia Europejska. (WE przekształca się w UE) oparta na trzech filarach. Powstaje jednolity rynek wewnętrzny UE

1995 w życie weszło porozumienie wykonawcze traktatu w Schengen

Członkowie UE mogą swobodnie poruszać się wewnątrz krajów UE. Do układu nie przystąpiła Wielka Brytania i Irlandia

Niemcy, Francja, Włochy, Belgia, Holandia, Luksemburg, Dania, Grecja, Hiszpania, Portugalia

1997 traktat amsterdamski

Reforma UE – zreformowano instytucje UE

1998

Utworzono Europejski Bank Centralny

Niemcy, Francja, Włochy, Belgia, Holandia, Wielka Brytania, Luksemburg, Dania, Irlandia, Grecja, Hiszpania, Portugalia, Austria, Finlandia, Szwecja (15)

2001 traktat nicejski

Nowelizacja układu o UE – zgoda na rozpoczęcie negocjacji z nowymi państwami, które chcą wstąpić do UE

Historia integracji europejskiej

2002	Strefa euro – 12 krajów członkowskich wprowadziło nową walutę (wyjątek – Wielka Brytania, Irlandia i Szwecja)	<u>Stara 15</u> : Niemcy, Francja, Włochy, Belgia, Holandia, Austria, Finlandia, Dania, Luksemburg, Grecja, Hiszpania, Portugalia
2003 Ateny	Traktat akcesyjny pomiędzy UE (15 państw), a 10 nowymi członkami. W krajach tych po podpisaniu traktatu przeprowadzono referendum, by zatwierdzić akcesję do UE	<u>Nowe 10 krajów UE</u> : Polska, Czechy, Słowacja, Litwa, Łotwa, Estonia, Malta, Cypr, Węgry, Słowenia
2004 18.06. Traktat Konstytucyjny	Rada Europejska zatwierdziła Traktat Konstytucyjny. Został odrzucony w referendach we Francji i Holandii.	Powyższe 25 krajów
2007 13.12. traktat lizboński	Traktat Lizboński utrzymuje najważniejsze postanowienia Traktatu Konstytucyjnego.	Powyższe 25 krajów oraz Bułgaria i Rumunia
2007 21.12.	Nowe kraje przystąpiły do strefy Schengen (bez Cypru).	Polska, Czechy, Słowacja, Litwa, Łotwa, Estonia, Malta, Węgry, Słowenia ,

Ojcowie Unii Europejskiej

Robert Schuman (1886 – 1963)

Francuski premier i minister spraw zagranicznych, pomysłodawca niemiecko – francuskiego pojednania przez połączenie tych państw silnymi więzami gospodarczymi i politycznymi. Plan Schumana i Monneta był pierwszym całościowo zrealizowanym projektem zjednoczenia Europy. (Vademecum OPERON)

Robert Schuman

Jean Monnet (1888 – 1979)

Francuski dyplomata, współtwórca Planu Schumana. W 1976 r. za swoje zasługi dla budowania jedności europejskiej otrzymał tytuł Obywatela Europy.
(Vademecum OPERONU)

Jean Monnet

Ojcowie Unii Europejskiej

Konrad Adenauer

Konrad Adenauer (1876 – 1967)

Pierwszy kanclerz Republiki Federalnej Niemiec, która powstała w 1949 r. Był zwolennikiem zjednoczenia Europy na podstawie jej chrześcijańskich korzeni tkwiących w kulturze, tradycji i cywilizacji kontynentu. Uważał, że warunkiem wstępnym do budowy zjednoczonej Europy jest pojednanie i sojusz francusko – niemiecki.
(Vademecum OPERON)

Alcide de Gasperi

Alcide de Gasperi (1881 – 1954)

Włoski premier i polityk. Obok Adenauera i Schumana zaliczany do tzw. „wielkiej trójki” europejskich polityków chadeckich. Współtwórca projektów budowy jedności Europy. Uważał, że europejska współpraca gospodarcza powinna się opierać na zacieśnieniu współpracy obronnej.
(Vademecum OPERONU)

Symbole Unii Europejskiej

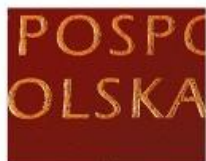

Flaga europejska – jest na niej 12 żółtych gwiazd na lazurowym tle.
Liczba gwiazd jest niezmienna.

Hymn europejski – „Oda do radości”
Fragment IX Symfonii Ludwiga van Beethovena.
Słowa Fryderyk Schiller.

Hymn Rady Europy od 1972 r.

Hymn Unii Europejskiej od 1986 r.

Tłoczenie złotą folią
Part of the gold embossing

Tłoczenie złotą folią
Part of the gold embossing

Rysunek świejący w świetle
UV fluorescent pattern

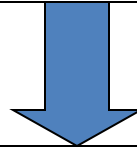
Paszport europejski – w kolorze burgundzkiego wina.
Na jego okładce widnieje napis „Unia Europejska” i nazwa państwa, którego obywatelem jest jego posiadacz.
Wprowadzono go w 1985 r.

Dewiza UE – „Jedność w różnorodności”

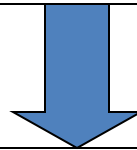

Procesy integracyjne

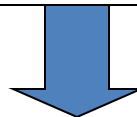
I ETAP – STREFA WOLNEGO HANDLU
BRAK CEŁ WEWNĘTRZNYCH

II ETAP – UNIA CELNA
BRAK CEŁ WEWNĘTRZNYCH.
WSPÓLNA TARYFA CELNA

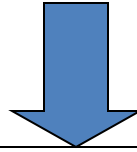

III ETAP – WSPÓLNY RYNEK
BRAK CEŁ WEWNĘTRZNYCH
WSPÓLNA TARYFA CELNA
SWOBODNY PRĘPŁYW OSÓB, TOWARÓW,
KAPITAŁU I USŁUG

Procesy integracyjne

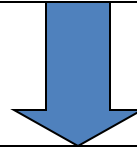
IV ETAP – UNIA GOSPODARCZA

BRAK CEŁ WEWNĘTRZNYCH

WSPÓLNA TARYFA CELNA

SWOBODNY PRĘPŁYW OSÓB, TOWARÓW, KAPITAŁU I USŁUG

HARMONIZACJA POLITYKI GOSPODARCZEJ

V ETAP – UNIA GOSPODARCZA I WALUTOWA

BRAK CEŁ WEWNĘTRZNYCH

WSPÓLNA TARYFA CELNA

SWOBODNY PRĘPŁYW OSÓB, TOWARÓW, KAPITAŁU I USŁUG

HARMONIZACJA POLITYKI GOSPODARCZEJ

WSPÓLNA WALUTA – JEDNOLITA POLITYKA PIENIĘŻNA

Filary Unii Europejskiej

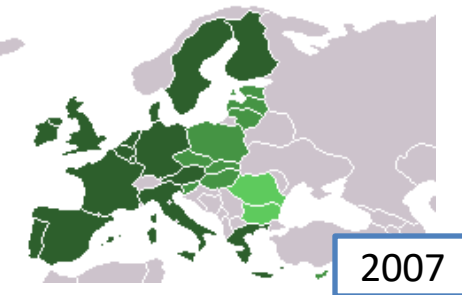
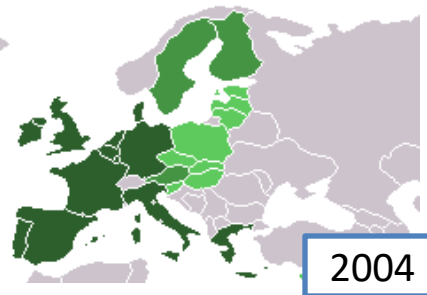
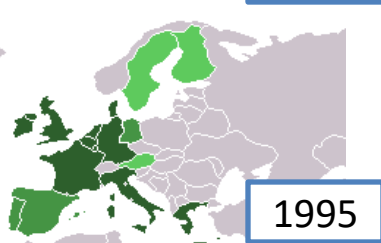
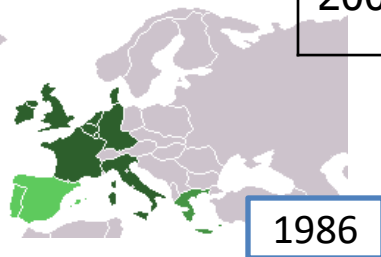
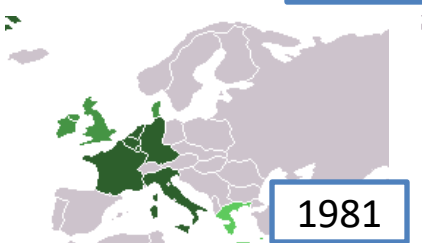
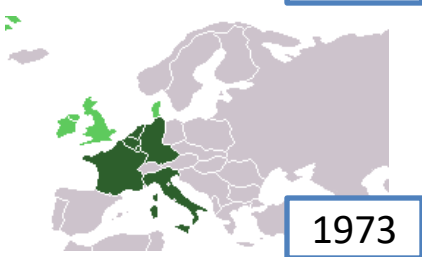
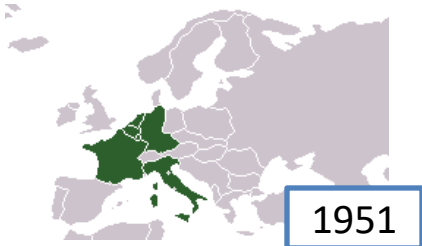
I filar Wspólnota Europejska (Unia Gospodarcza i Walutowa)	II filar Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa	III filar Wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne
<ul style="list-style-type: none">• Instytucje UE – Parlament Europejski, Rada Europejska, Komisja Europejska, Trybunał Sprawiedliwości• unia gospodarcza i walutowa – wspólna waluta euro, Europejski Bank Centralny• wspólny rynek• wspólna polityka: rolna, handlowa, transportowa i ochrony środowiska• wspólna polityka azylowa, imigracyjna i wizowa• obywatelstwo europejskie i ochrona praw obywatelskich	<ul style="list-style-type: none">• Konsultacje i ustalanie wspólnych stanowisk w sprawach: pokoju, praw człowieka, demokracji, pomocy publicznej krajom trzecim• wspólne działanie w ramach OBWE, misje pokojowe i humanitarne, pomoc na rzecz krajów rozwijających się (APAD)	<ul style="list-style-type: none">• walka z rasizmem i ksenofobią• walka z przestępczością zorganizowaną: terroryzmem, handlem ludźmi, narkobiznsem, handlem bronią, korupcją• EUROPOL – Europejski Urząd Policji• współpraca między władzami sądowymi państw członkowskich (np. Europejski Nakaz Aresztowania)• ujednoczenie norm prawa karnego i materialnego

Rozwój terytorialny UE

1951	Niemcy, Francja, Włochy, Belgia, Holandia, Luksemburg
1973	Dania, Irlandia, Wielka Brytania
1981	Grecja
1986	Hiszpania, Portugalia
1995	Austria, Finlandia i Szwecja
2004	Łotwa, Litwa, Estonia, Polska, Czechy, Słowacja, Cypr, Węgry, Malta, Słowenia
2007	Bułgaria, Rumunia

Instytucje Unii Europejskiej

Rada Europejska

Siedziba – Bruksela

Skład:

- przywódcy państw członkowskich (prezydenci, monarchowie),
- szefowie rządów (premierzy, kanclerze),
- ministrowie spraw zagranicznych,
- przewodniczący Komisji Europejskiej,
- **Przewodniczącym** Rady Europejskiej (potocznie Prezydentem UE) jest Charles Michel

Kompetencje:

- określa główne kierunki polityki UE,
- kreuje platformę porozumienia między państwami członkowskimi,
- ułatwia współpracę między państwami na najwyższym szczeblu,
- decyduje o przyjęciu nowych członków,
- wytycza kierunki rozwoju UE i decyduje o polityce zagranicznej UE.

Instytucje Unii Europejskiej

Rada Unii Europejskiej

Siedziba – Bruksela

Skład:

- ministrowie resortowi krajów członkowskich; skład Rady UE zmienia się w zależności od przedmiotu obrad (np. ministrowie finansów lub ministrowie rolnictwa w zależności od potrzeb). **UWAGA** –każdy minister w Radzie UE reprezentuje interes kraju z którego pochodzi.

Kompetencje:

- główny organ prawodawczy – stanowi prawo unijne,
- podejmuje wszystkie ważne decyzje
- realizuje politykę zagraniczną UE zgodnie z decyzjami podjętymi przez Radę Europejską,
- zawiera umowy międzynarodowe,
- koordynuje politykę gospodarczą państw członkowskich,
- jest jednym z organów, który bierze udział w uchwalaniu budżetu UE,
- mianuje członków innych instytucji UE.

Instytucje Unii Europejskiej

Komisja Europejska (KE)

Siedziba – Bruksela

Skład:

- 27 komisarzy wybieranych co 5 lat; każdy kieruje innym „resortem” UE,
- każdy z komisarzy pochodzi z innego kraju ale reprezentuje WYŁĄCZNIE interes UE, a nie kraju z którego pochodzi,
- **Przewodniczącym** Komisji Europejskiej jest **Ursula von der Leyen**

Kompetencje:

- główny organ wykonawczy UE,
- wykonuje uchwały stanowione przez Radę Unii Europejskiej,
- posiada wyłączne prawo inicjatywy ustawodawczej – tylko Komisja Europejska inicjuje proces legislacyjny w UE opracowując projekty aktów prawnych, które przedstawia Radzie Unii Europejskiej i Parlamentowi Europejskiemu
- kontroluje wykonanie budżetu UE
- reprezentuje UE w stosunkach z państwami spoza UE oraz z organizacjami międzynarodowymi.

Instytucje Unii Europejskiej

Parlament Europejski (PE)

Siedziba – Strasburg

Skład:

- 705 europarlamentarzystów wybieranych w wyborach powszechnych w każdym państwie członkowskim na kadencję 5 lat; Polskę reprezentuje 52 europarlamentarzystów; liczba parlamentarzystów zależy od liczby mieszkańców kraju członkowskiego,
- **Przewodniczącym** Parlamentu Europejskiego jest **David Sassoli**

Kompetencje:

- główny organ opiniodawczy, doradczy UE – opiniuje projekty aktów prawnych,
- główny organ kontrolny UE – zatwierdza skład Komisji Europejskiej i jej przewodniczącego, kontroluje działalność KE; może przegłosować wotum nieufności wobec KE,
- zatwierdza budżet UE, kontroluje wykonanie budżetu przez Komisję Europejską i udziela absolutorium z wykonania budżetu,
- powołuje Rzecznika Praw Obywatelskich UE.

Instytucje Unii Europejskiej

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Siedziba – Luksemburg

Skład:

- 27 sędziów powoływanych na kadencję 6 lat – każdy reprezentuje jeden kraj członkowski
- 8 rzeczników generalnych (adwokaci)

Kompetencje:

- główny organ Sądowy UE. Składa się z (1) Trybunału Sprawiedliwości , (2) Sądu; (3) Sądu Służby Publicznej
- Trybunał Sprawiedliwości rozstrzyga sprawy sporne między państwami członkowskimi, bada zgodność aktów prawnych UE czy umów międzynarodowych zawartych przez UE z treścią traktatów, które są podstawą funkcjonowania UE, dokonuje wykładni prawa unijnego
- Sąd rozstrzyga sprawy sporne między osobami fizycznymi a organami UE,
- Sąd Służby Publicznej rozstrzyga spory między organami UE, a ludźmi w nich zatrudnionymi .

Instytucje Unii Europejskiej

Trybunał Obrachunkowy = Trybunał Rewidentów Księgowych = Trybunał Rewizyjny

Siedziba – Luksemburg

Skład:

- 27 członków powoływanych na 6 lat przez Radę Unii Europejskiej.

Kompetencje:

- główny organ księgowy UE,
- kontroluje rachunki UE – wpływy i wydatki instytucji UE, sprawdza czy transakcje zawarte przez instytucje UE zostały dokonane zgodnie z prawem,
- przedstawia sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Unii Europejskiej.